

*В. Денисовець,
студентка,
О. Гуманкова,
кандидат пед. наук, доцент,
Житомирський державний
університет імені Івана Франка*

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Актуальність проблеми. Сучасний етап розвитку української освіти позначений активними євроінтеграційними процесами, що безпосередньо впливає на вимоги до мовної підготовки громадян. Одним із ключових маркерів цих змін стало прийняття Закону України «Про вживання англійської мови», який поширює свою дію і на систему дошкільної освіти. Перед закладами дошкільної освіти (ЗДО) постало завдання не просто запровадити вивчення англійської мови, а зробити цей процес природним, ефективним і відповідним віковим можливостям дітей. Це актуалізує пошук таких педагогічних технологій, які б органічно вписували іншомовний компонент у звичне для дитини освітнє середовище, не перевантажуючи її, а навпаки – збагачуючи її розвиток. Особливого значення в цьому контексті набуває технологія інтегрованого навчання, яка дозволяє поєднати засвоєння англійської мови з іншими видами дитячої активності – руховою, музичною, образотворчою, ігровою. Такий підхід відповідає природі дошкільника, для якого пізнання світу відбувається через дію та гру, і дозволяє формувати цілісну картину світу, де мова виступає не самоціллю, а засобом комунікації та діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема реалізації інтеграції, інтегрованого навчання в контексті іншомовної освіти досліджувалась багатьма представниками педагогічної науки: Г. Біленькою, О. Бескорсою, Л. Вакуленко, О. Гуманковою, О. Михайловою Р. Мартиновою, І. Мордоус та іншими науковцями. Віддаючи належне науковому доробку попередників, слід зазначити, що питання практичного впровадження технології інтегрованого навчання саме в контексті всіх освітніх ліній, визначених Базовим компонентом дошкільної освіти, потребує подальшого вивчення. Це й зумовило вибір теми нашої статті.

Метою статті є обґрунтування ефективності використання технології інтегрованого навчання в процесі організації освітньої діяльності з навчання англійської мови дітей дошкільного віку та презентація практичних зразків ігрових інтегрованих вправ, прийнятних для використання на заняттях з англійської мови в ЗДО.

Виклад основного матеріалу. У сучасній педагогічній науці інтеграція розуміється як процес і результат взаємодії різних елементів, що призводить до виникнення якісно нового цілісного утворення. Розглядаючи це поняття в контексті дошкільної освіти, технологію інтегрованого навчання можна

визначити як таку організацію освітнього процесу, за якої навколо однієї теми або поняття об'єднуються знання та вміння з різних освітніх галузей, а діяльність дітей набуває комплексного характеру [1]. У контексті навчання англійської мови іншомовна діяльність включається у різні види активності дитини. Штучність мовленнєвої ситуації долається завдяки зануренню дитини в природну для неї активність – гру, малювання, спів, рух [2]. Іноземна мова перестає бути абстрактним предметом вивчення, а стає інструментом для виконання цікавого завдання чи досягнення ігрової мети. Відповідно, навчання будується на основі синтезу іншомовних мовленнєвих дій з діями, які діти вже засвоїли на інших заняттях: музичних, фізкультурних, з образотворчого мистецтва, логіко-математичного розвитку тощо [3]. Використання технології інтегрованого навчання в контексті реалізації освітньої діяльності з навчання англійської мови має наступні позитивні аспекти: по-перше, значно підвищується мотивація дітей, оскільки навчання відбувається в контексті цікавої та різноманітної діяльності; по-друге, забезпечується міцність засвоєння матеріалу, оскільки іншомовний матеріал "проживається" дитиною в дії, знайомою їй з інших занять; по-третє, реалізується принцип цілісності освіти, коли знання з різних галузей не існують ізольовано, а утворюють взаємопов'язану систему, що дозволяє формувати у дітей цілісне світосприйняття.

Практичне втілення цієї технології передбачає варіювання завдань, в яких іншомовна інструкція або мовленнєва дія є пусковим механізмом для виконання немовленнєвої дії, або ж навпаки – результат немовленнєвої діяльності стає предметом обговорення англійською мовою [4]. На основі цього підходу нами було розроблено серію ігрових інтегрованих вправ, які охоплюють різні освітні лінії Базового компонента дошкільної освіти. Пропонуємо до розгляду їх практичні зразки.

1. Інтеграція з освітньою лінією "Особистість дитини" (англійська мова та фізичний розвиток).

Вправа "Mime and repeat". Хід виконання: Діти слідом за вихователем пантомімою показують слова (наприклад, назви тварин, дій) та повторюють їх англійською мовою.

Вправа "Move and repeat". Хід виконання: Діти рухаються по кімнаті до малюнків, розташованих у різних місцях, імітуючи рух потягу, та промовляють назви зображених предметів.

2. Інтеграція з освітньою лінією "Дитина у світі культури" (англійська мова та музичний розвиток).

Вправа "Sing out the new words". Хід виконання: Діти слухають пісню та разом з вихователем проспівують нові слова, які містяться в ній.

Вправа "Create your own song". Хід виконання: Діти у знайомій пісні (наприклад, "I like apples") змінюють назву фрукта на свій улюблений.

3. Інтеграція з освітньою лінією "Дитина у світі культури" (англійська мова та образотворче мистецтво).

Вправа "Listen and color". Хід виконання: Вихователь разом з дітьми виконує всі дії та використовує лише англomовні інструкції. ("We'll do some coloring today. Point to the apple. Take a red pencil. Color the apple red.").

Вправа "Listen and draw". Хід виконання: Діти малюють картину за інструкцією вихователя англійською мовою. ("Children, take a yellow pencil. Let's draw the sun").

4. Інтеграція з освітньою лінією "Дитина у сенсорно-пізнавальному просторі" (англійська мова та математичний розвиток).

Вправа "Count and repeat". Хід виконання: Діти слухають лічилку (наприклад, "One potato, two potatoes..."), рахують разом з вихователем, загинаючи пальці, та повторюють слова.

Вправа "Show the number". Хід виконання: Вихователь називає предмети в різній кількості ("one apple", "two bananas"), а діти показують відповідну цифру на пальцях.

5. Інтеграція з освітньою лінією "Дитина у природному докiллi" (англійська мова та пізнавальний розвиток).

Вправа "Guess the animal". Хід виконання: Діти слухають аудіозапис звуків тварин, впізнають їх та називають англійською мовою.

Вправа "Match the animal and it's food". Хід виконання: Діти на індивідуальних аркушах співвідносять тварину з їжею, яку вона їсть. Вихователь запитує: "What does the rabbit eat?" Діти мають відповісти.

6. Інтеграція з освітньою лінією "Мовлення дитини" (англійська мова та розвиток мовлення (українська мова)).

Вправа "Recite the poem.". Хід виконання: Вихователь вводить тематичний вірш англійською мовою, діти повторюють рядки, розучуючи його.

Вправа "Dramatize the part of the fairy tale". Хід виконання: Діти програвать рольовий діалог із казки "Little Red Riding Hood" (Червона Шапочка).

7. Інтеграція з освітньою лінією "Діяльність дитини" (англійська мова трудова/ігрова діяльність).

Вправа "Lay the table". Хід виконання: Вихователь надає інструкції англійською мовою. Діти мають накрити стіл для обіду.

Вправа "In the circle". Хід виконання: Діти стають у коло. Вихователь кладе в центр іграшку. Діти ідуть хороводом наліво та повторюють назву іграшки. Потім вчитель змінює іграшку, діти йдуть направо повторюючи її назву.

Як видно з наведених прикладів, інтеграція англійської мови з іншими освітніми лініями розвитку дітей дошкільного віку відбувається природно і не потребує додаткового дидактичного навантаження. Дитина сприймає таке заняття як гру, що є оптимальною формою навчання в дошкільному віці.

Висновки. Технологія інтегрованого навчання є дієвим інструментом підвищення ефективності освітнього процесу з навчання англійської мови в ЗДО. Вона дозволяє органічно поєднати іншомовну діяльність з різними видами активності, притаманними дітям дошкільного віку – руховою, музичною,

образотворчою, ігровою. Перспективи подальших розвідок вбачаємо в розробці методичних рекомендацій для вихователів-практиків стосовно впровадження технології інтегрованого навчання у методичний контекст занять англійської мови.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Богуш А. М. Інтегрований підхід у дошкільній освіті: мода чи вимога часу? Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. Одеса. 2023. Вип. 3. С.121-127. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/17981/1/Bogush%20Alla.pdf> (Дата звернення 02.03. 2026).
2. Вакуленко Л. Інтегроване навчання англійської мови дітей дошкільного віку. Актуальні проблеми дошкільної освіти: теорія та практика. 2022. Вип. 5. С. 45-50.
3. Гуманкова О., Михайлова О. Інтеграція у навчанні іноземної мови дітей дошкільного віку. Молодь і ринок. 2019. №11. С. 41-46. URL: https://eprints.zu.edu.ua/30388/1/%D0%93%D1%83%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D0%9C%D0%B8%D1%85%D0%B0%D0%B9%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F.pdf (Дата звернення 02.03. 2026).
4. Мордоус О., Карпачова А. До питання про інтеграцію іноземної мови у повсякденне життя дитини дошкільного віку. Освітній дискурс: збірник наукових праць. 2019. Вип.11. С.89-98. URL: [https://journal-discourse.com/files/pdf/OD_13\(5\)-2019.pdf](https://journal-discourse.com/files/pdf/OD_13(5)-2019.pdf) (Дата звернення 02.03. 2026).